

ישראל קבלה האני הראשון

19.12.24 - 25.1.25

"פירק לו את הצורה"

שתי תובנות לתערוכת ישראל קבלה בגלריה גבעון:

אחת היא העלמות הצורה וחזרתה, אך אחרת. ישנה ואינה בה בעת. הציור האנטי- צורני. הוא משימה קשה. קבלה מתעקש שהיא, הצורה, קיימת ותוהה על נראותה ומשמעותה. הוא אינו צייר מתחום המופשט, הוא אף אינו צייר מהתחום הגיאומטרי- קונסטרוקטיבי. סגנונו אינו פיגורטיבי, תיאורי. הוא צייר של אמורפיזם של צורניות אמורפית, נגענית ונשייתית. אך לכך דרושה אנרגיה במשמעותו של היש והאין. שאלתו היא קיומית היכן מסתתרת המציאות אשר לשמה קיימת הצורה.

האחרת מתייחסת לקו המתאר. הצייר הצרפתי ג'ורג' רואו Rouault עם כל כוחו בציור השעין אותו על הקו, על קונטור contour. הקו אצל רואו לא רק פגע בצורה, בפיגורטיבי, אלא אף פגע בציור, ערער אותו. אביבה אורי היא זו, בציור הישראלי שערערה על תקינות הקו. עד לרגע שוויתרה עליו והפכה ציירת. "הנוף שלי הוא העולם" היא טענה בראיון שערכתי עמה בעיתון הארץ'. היא הקדישה עשרות שנים לבריחה מהקו כצורה. עד שהצליחה להיפטר ממנו, מן הצורה. פרשת העלמתה של הצורה והופעתה מחדש היא אמצעי להבנת יצירתו של ישראל קבלה.

- נעמי גבעון

ישראל קבלה האני הראשון

19.12.24 - 25.1.25

מעשה האמנות הוא מחיקה.
במישור מסוים הוא החסרה
ולא הוספת יש לעולם. הרי
כדי שאפשר יהיה לזכור, לרשום משהו כנפרד וכעומד
בפני עצמו, יש קודם וראשית
לכל לשכוח. הזיכרון הוא
ז.כ.ר ואילו השכחה היא
הנשייה. האדם חורט על החול הרטוב (כלומר, מחסיר מהחומר)
את מה שהים ימלא בלשון הגלים וכמו לא בא אל קרבו.
האמן מנסה לבודד
תו אחד מתוך גבבת תל הדורות בפעולה ארכיאולוגית
מבין שכבות הנענות לתיארוך שהמדע בכוחות
אחרונים מצליח באופן מפקפק להפריד ולהקיף.
האדם, אשר הוא ההווה המדברת מנסה לשלוף
את האות שלו, את האחד
העומד בבידוד ובמקוריותו.
בתוך בליל הקולות הנשמעים
רק לזה השומע אותם, מבקש היוצר לפסק ולנקד
את מה שהוא מסמן כ"אני הראשון" שלו. את ההזדהות
הראשונה, את השקר הראשון המשקר פחות מכל
אמת אחרת. עליו למחוק,
לזרוק, לאמת, לקמט, למעוך, לדרוך עד שהוא יכול לומר
בהיסוס, בגמגום, אבל גם בנחישות: "אתה הוא זה!"
הקול והמבט העולים מתוך
זכרון האבות והאימהות הצפים בתוך אקווריום
העל-אני ומטילים צל של פקפוק בערך הקו, בערכה
של הסדרה העושה מתפזזות של עבודות תערוכה, גוף; שומה עליהם
להימחק קמעה כדי להכביד
פחות על היד היודעת את
הקו שלה. לא מן הנמנע, שכמו ז'אק לאקאן, יאמר
האמן לעצמו, כי אחרי הכל,
אין הביקורת רואה אלא את
הדבורה הכלואה בענבר מן
הזמן של טרום הזמן, ולא
יודעת דבר על מעופה החי.

- אבינועם חקלאי